Lech Maligranda (Luleå),
Jarosław G. Prytuła (Lwów)

Lwowscy uczeni wymienieni w przesłuchaniach Banacha z 1944 roku

W pracy [14] przedstawiliśmy trzy protokoły przesłuchań Stefana Banacha z września i października 1944 roku, natomiast tutaj zebraliśmy informacje o siedemnastu osobach wymienionych przez Banacha w tych protokołach. Osobami tymi są: Herman Auerbach, Meier Eidelheit, Kazimierz Kolbuszewski, Juda Kreisler, Maurycy Mosler, Józef Pepis, Antoni Raabe, Stanisław Ruziewicz, Stanisław Saks, Juliusz Schauder, Mawrikij Sperling, Marceli Stark, Ludwik Sternbach, Kazimierz Vetulani, Bruno Winawer, Menachem Wojdysławski i Miron Zarycki. Dane uzupełniliśmy informacjami, które zdołaliśmy ustalić w trakcie badań archiwów i kontaktów prywatnych.

O osobach tych piszemy w kolejności, w której wystąpiły w protokołach Banacha. Losy Auerbacha, Ruziewicza, Saksa, Schaudera i Starka są stosunkowo dobrze znane i opisane w wielu artykułach, więc w odniesieniu do tych matematyków poprzestaniemy na podaniu stosownej bibliografii. Inaczej rzecz się ma z pozostałymi osobami wspomnianymi przez Banacha, o których dotąd mało wiadomo. Przedstawimy tutaj szereg faktów dotyczących tych osób, jakie udało nam się dotychczas ustalić. Będziemy bardzo wdzięczni za przesłanie nam wszelkich dodatkowych informacji na temat poniżej wymienionych ofiar nazizmu.

W dalszej części używać będziemy następujących skrótów: PSB – *Polski Słownik Biograficzny*, SBMP 2003 – *Słownik Biograficzny Matematyków Polskich* pod redakcją S. Domoradzkiego, Z. Pawlikowskiej-Brożek i D. Węglowskiej, Tarnobrzeg 2003, PWM 1965 – *Poczet Wielkich Matematyków* pod redakcją W. Krysińskiego, Nasza Księgarnia, Warszawa 1965, PWM 1989 – Wyd. III (rozszerzone), Warszawa 1989, PWM 2001 – Wyd. V, Wydawnictwo Kleks, Bielsko-Biała 2001, DMP 2012 – R. Duda, *Matematycy XIX i XX wieku związani z Polską*, Wydawnictwo Uniwer-

z prywatnych zbiorów autorów lub należą do domeny publicznej. Ponadto pragniemy podziękować profesorowi Witoldowi Wnukowi z Poznania za uważne przeczytanie pierwszej wersji pracy i ulepszenie w niej języka polskiego, Monice Nawrockiej z Poznania za przetłumaczenie autobiografii Ludwika Sternbacha i Rifki Wojdysławskiej-Rosensztrauch z języka ukraińskiego na język polski oraz profesorowi Vaji Tarieladze z Tbilisi za udostępnienie artykułu [24].

Bibliografia

- [1] J. Dianni, A. Wachułka, *Tysiąc lat polskiej myśli matematycznej*, PZWS, Warszawa 1963.
- [2] R. Duda, *Lwowska Szkoła Matematyczna*, Wyd. Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2007.
- [3] R. Duda, *O stratach osobowych matematyki polskiej związanych z II wojną światową*, *Antiq. Math.* 3 (2009), 137–169.
- [4] R. Duda, *Polskie Towarzystwo Matematyczne na tle dziejów*, *Wiad. Mat.* 45 (2009), nr 2, 241–279.
- [5] E. Jakimowicz, A. Miranowicz (red.), *Stefan Banach. Niezwykłe życie i genialna matematyka*, Wydanie III, Wyd. Impuls, Kraków 2010.
- [6] M. Kac, *Hugo Steinhaus – a reminiscence and a tribute*, *Amer. Math. Monthly* 81 (1974), 572–581.
- [7] M. Kac, *Enigmas of Chance*, Harper, New York 1985.
- [8] M. Kałuża, *Stefan Banach*, Wydawnictwo GZ, Warszawa 1992.
- [9] K. Kuratowski, *Pół wieku matematyki polskiej 1920–1970*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1973.
- [10] S. Lem, *Wysoki zamek*, Wyd. Literackie, Kraków 1991.
- [11] L. Maligranda, *Stefan Kaczmarz (1895–1939)*, *Antiq. Math.* 1 (2007), 15–61.
- [12] L. Maligranda, *Antoni Łomnicki (1881–1941)*, *Wiad. Mat.* 44 (2008), 61–112.
- [13] L. Maligranda, *Eustachy Żyliński (1889–1954)*, *Antiq. Math.* 3 (2009), 171–211.
- [14] L. Maligranda, J. G. Prytuła, *Przesłuchania Stefana Banacha z 1944 roku*, *Wiad. Mat.* 48 (2012), nr 1, 51–72.
- [15] R. D. Mauldin (red.), *The Scottish Book. Mathematics from the Scottish Café*, Birkhäuser, Boston 1981.
- [16] W. Orlicz, *Achievements of Polish mathematicians in the domain of functional analysis in the years 1919–1951*, [w:] Władysław Orlicz, *Collected Papers*. Część II, PWN, Warszawa 1988, 1616–1641.
- [17] W. Piotrowski, *Jeszcze o osobowych stratach wojennych wśród matematyków*, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki* 29 (1984), nr 3–4, 653–660. Patrz także: R. Duda, *List do Redakcji*, *KHNiT* 30 (1985), nr 3–4, 835.

- [18] A. M. Plichko, Ya. G. Prytula, *To 60th anniversary of the publication of the Ukrainian translation of S. Banach's book*, Mat. Stud. 30 (2008), nr 1, 107–112, po ukraińsku.
- [19] Ya. G. Prytula, *Remarks on the history of mathematics in Lviv up to the middle of the XXth century*, Banach Center Publ. 87 (2009), 17–26.
- [20] J. Prytuła, *Doktoraty z matematyki i logiki na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie w latach 1920–1938*, [w:] *Dzieje Matematyki Polskiej* (W. Wiśław, red.), Instytut Matematyczny Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2012, 137–161.
- [21] M. Przeniosło, *Matematycy polscy w dwudziestoleciu międzywojennym. Studium historyczne*, Wyd. Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego, Kielce 2011.
- [22] H. Steinhaus, *Wspomnienia i Zapiski*, Aneks, Londyn 1992.
- [23] K. Szałajko, *Wspomnienia lwowskie*, Wiad. Mat. 30 (1994), 251–263.
- [24] V. Tarieladze, *Stefan Banach in Tbilisi (On the occasion of his 120-th Birthday Anniversary)*, [w:] *Book of Abstracts of the Third International Conference of Georgian Mathematical Union*, Batumi September 2–9, 2012, 21–26, patrz *Conference Program*, w: http://rmi.ge/~gmu/III_Annual_Conference/E_III_Annual.htm.
- [25] W. Żelazko, *A short history of Polish mathematics*, [w:] *Proc. Workshop on Operator Theory and Operator Algebras*, Kanagawa Univ., Yokohama 2004, 105–112, 8 stron również w: <http://www.impan.pl/Sixty/polmat.pdf>.

Lech Maligranda
Department of Engineering Sciences
and Mathematics
Luleå University of Technology
lech.maligranda@ltu.se

Jarosław G. Prytuła
Faculty of Mechanics and Mathematics
Ivan Franko National University of Lvov
ya_prytula@yahoo.com, ya.g.prytula@gmail.com